

N:o 7.

Ank. till Riksd. kansli den 17 februari 1903, kl. 7 e. m.

Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjätte hufvudtitel, innefattande anslagen till civildepartementet.
(2:a U. A.)

Ordinarie anslag.

Civildepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli.

1:o) I den till Riksdagen den 14 januari 1903 aflåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Kungl. Maj:t i punkten 1 under sjätte hufvudtiteln föreslagit Riksdagen, att det i staten för civildepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli upptagna anslag för amanuenser, vikariatsersättning och renskrifning m. m. måtte från dess nuvarande belopp, 17,000 kronor, höjas till 22,000 kronor, eller med 5,000 kronor, hvarigenom således anslaget till civildepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli skulle i sin helhet ökas från 78,700 kronor till 83,700 kronor.

Den utredning, som af chefen för civildepartementet i detta ärende förebragts, innefattas i det vid statsverkspropositionen fogade protokollet öfver civilärenden den 12 januari 1903, sid. 2—3, till hvilka utskottet tillåter sig hänvisa.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning, höja det i staten för civil-

Bih. till Riksd. Prot. 1903. 4 Saml. 1 Afd. 7 Häft. (N:o 7.)

Ang.
höjning af
anslaget till
amanuenser
m. m.
[1.]

departementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli upptagna anslag för amanuenser, vikariatsersättning och renskrifning m. m. från dess nuvarande belopp, 17,000 kronor, till 22,000 kronor, eller med 5,000 kronor.

Vid bifall härtill kommer anslaget till civildepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli att i sin helhet ökas från 78,700 kronor till 83,700 kronor.

Öfverståthållareämbetet.

Ang.
höjning af
anslaget till
aflöning åt
exekutions-
betjäningen i
Stockholm.

[2.]

2:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen medgifva, att det under anslagstiteln »Öfverståthållareämbetet» uppförda ordinarie anslag å 12,200 kronor till aflöning åt exekutionsbetjäningen i Stockholm måtte höjas med 4,200 kronor, eller till 16,400 kronor; kommande, i händelse af bifall härtill, hela anslagstiteln att höjas från 87,422 kronor till 91,622 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 3—18 i statsrådsprotokollet.

I statsrådsprotokollet omförmäles, att, sedan Kungl. Maj:t till 1850—1851 årens Riksdag gjort framställning om förhöjning i anslaget till öfverståthållareämbetets kansli, Rikets Ständer i skrifvelse den 20 augusti 1851 anmält, att, enär det åläge städerna i allmänhet att bestrida de kostnader, som vore förknippade med exekutionsväsendet därstädes, men sådant oaktadt Stockholms stad af statsverket åtnjöte betydligt bidrag för detta ändamål, Rikets Ständer ansett sig icke böra bifalla någon ändring däruti.

Det skäl, som i denna skrifvelse af Rikets Ständer åberopats, synes icke, såvidt af utredningen i ärendet framgår, hafva blifvit sedermera vederlagdt; och anser utskottet i öfverensstämmelse härmed den omständigheten, att Stockholms stad sålunda på grund af utredda historiska förhållanden kommit att beträffande kostnaderna för exekutionsväsendet intaga en gynnad undantagsställning i förhållande till rikets öfriga städer, icke utgöra giltig anledning att genom beviljande af förhöjdt statsanslag ytterligare öka ifrågavarande särskilda förmån för hufvudstaden.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, och då den af utskottet uttalade uppfattningen jämväl torde få anses hafva legat till grund för 1900 års Riksdags beslut om afslag å Kungl. Maj:ts då framställda förslag i ämnet, hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke må af Riksdagen bifallas.

Landsstaterna i länen.

3:o) Uti en inom Andra Kammaren väckt motion (n:r 48) har herr *P. Zimdahl* af anförda skäl föreslagit, det Riksdagen behagade besluta, att aflöningen till fjärdingsman skall till hälften utgå af statsmedel och till den öfriga hälften af kommunen.

Ang.
statsbidrag
till aflönande
af fjärdings-
män.

Då motionären icke framställt förslag om uppförande i riksstaten af något anslag, från hvilket den af honom ifrågasatta statsutgiften skulle bestridas, och motionen redan af denna anledning icke lärer kunna bifallas, får utskottet, som vid sådant förhållande anser något yttrande icke erfordras angående befogenheten af motionärens kraf på statens deltagande i kostnaderna för fjärdingsmans aflöning, hemställa,

att herr Zimdahls förevarande motion icke må af Riksdagen bifallas.

Postverket.

4:o) Kungl Maj:t har föreslagit Riksdagen att *dels* medgifva, att före kronobåtsmannen Anders Grundberg finge å postverkets pensionsstat tilldelas ett årligt understöd af 200 kronor, att under hans återstående

Ang.
anslag till
postverket.

[3.]

lifstid till honom utgå från och med år 1903, *dels* medgifva, att från och med 1904 års ingång, med ändring af hvad nu är stadgadt rörande rabatt vid köp af större parti frankotecken, dylik rabatt finge af antagna särskilda frankoteckensförsäljare, vid köp på en gång af minst tre ark frimärken, hvartdera innehållande 100 märken, eller af minst 100 frankokouvert eller 100 brevkort eller 100 kortbref, åtnjutas med två procent af inköpssumman, *dels* medgifva, att under år 1904 finge af postmedlen användas så stort belopp, som utöfver tillgängliga kontrollörlöner och sex i mån af behof innehållna postexpeditörlöner erfordrades för att med löner enligt äldre stat förse de under samma år å äldre stat kvarstående kontrollörer, *dels* ock, med godkännande af öfriga enligt statsrådsprotokollet öfver civilärenden för den 12 januari 1903 tillstyrkta ändringar i postverkets stater, för år 1904 bestämma postverkets anslag, förslagsvis beräknadt, till 13,810,000 kronor, att utgå direkt af postmedlen.

Slutsummorna af de för år 1904 föreslagna staterna, jämförda med de för innevarande år af Kungl. Maj:t fastställda, äro, enligt hvad åberopade statsrådsprotokollet gifver vid handen, följande.

	år 1903	år 1904
aflöningsstaten	kronor 6,469,850: —	kronor 6,857,850: —
öfvergångsstaten	» 1,200: —	» 1,200: —
pensionsstaten	» 86,950: —	» 96,300: —
omkostnadsstaten	» 6,005,000: —	» 6,625,000: —
oförutsedda utgifter	» 255,000: —	» 80,000: —
afkortningar och restitu- tioner m. m.	» 133,000: —	» 149,650: —
tillsammans kronor	12,951,000: —	kronor 13,810,000: —

Af den i statsrådsprotokollet lämnade utredning inhämtas, att de föreslagna ändringarna i de särskilda staterna afse:

Ökning.

Aflöningsstaten.

i anslaget till aflönande af poststationsföreståndare.....	kronor	100,000: —	
i anslaget till aflönande af extra biträden vid distriktsförvaltningarna och postanstalterna	»	165,000: —	
i anslaget till arfvoden åt extra vaktbetjante och till lushyresbidrag för en del betjante	»	100,000: —	
i anslaget till arfvoden åt ordinarie vaktbetjante för tjänstgöring såsom förmän m. m.	»	20,000: —	
i anslaget till gratifikationer m. m. åt tjänstemän och betjante	»	3,000: —	kronor 388,000: —

Pensionsstaten.

genom af Kungl. Maj:t beviljade nya pensioner	kronor	13,200: —	
genom tilldelande af ett årligt understöd åt förre kronobåtsmannen Anders Grundberg	»	200: —	kronor 13,400: —

Omkostnadsstaten.

i anslaget till uppbörds- och frimärkesprovision	kronor	70,000: —	
Transport	kronor	70,000: —	kronor 401,400: —

	Transport kronor	70,000: —	kronor	401,400: —
i anslaget till förhyrande af de för postverket erforderliga lägenheter samt till bestridande af utgifterna för posthusens underhåll m. m.	»	20,000: —		
i anslaget till expensutgifter	»	60,000: —		
i anslaget till rese- och traktementsersättningar för resor i tjänsteärenden i allmänhet	»	25,000: —		
i anslaget till traktamenten för tjänstemän i järnvägs-postkupé	»	20,000: —		
i anslaget till traktamenten för vaktbetjänte	»	45,000: —		
i anslaget till postbetjäntes beklädning och beväring	»	15,000: —		
i anslaget till postföringskostnad vid befordran å järnväg	»	300,000: —		
i anslaget till postföringskostnad vid befordran å landsväg och inom postanstalternas områden samt till landtbrefbäring	»	100,000: —		
i anslaget för tillverkning af frimärken, frankokuvert, brefkort och kortbref	»	30,000: —	kronor	685,000: —

Afkortningar och restitutioner m. m.

höjning af anslaget med	kronor	16,650: —
Summa ökning	kronor	1,103,050: —

Minskning:*Pensionsstaten.*

besparing med kronor 4,050: —

Omkostnadsstaten.

i anslaget till inköp och underhåll af inventarier... » 65,000: —

Oförutsedda utgifter.

minskning af anslaget med » 175,000: —

Summa minskning kronor 244,050: —

Om från summan af ökningen kronor 1,103,050: —

drages summan af minskningen » 244,050: —

erhålles det belopp af kronor 859,000: —

hvarmed enligt Kungl. Maj:ts förslag postverkets utgiftsstaten skulle komma att för år 1904 på det hela ökas.

Postmedlen, som i riksstaten för innevarande år uppförts med 13,340,000 kronor, hafva för år 1904 beräknats till 14,715,000 kronor. Då, på sätt ofvan angifvits, postverkets utgifter enligt staterna för år 1904 af Kungl. Maj:t beräknats till 13,810,000 kronor, skulle alltså inkomsterna komma att öfverstiga utgifterna med 905,000 kronor.

De skäl, som ligga till grund för Kungl. Maj:ts här ofvan omförmälda framställningar, hafva af departementschefen till statsrådsprotokollet anförts å sid. 18—44.

Utskottet har ansett sig böra till bifall förorda Kungl. Maj:ts förslag om beredande af årligt understöd åt förre kronobåtsmannen Anders Grundberg, om ändrad beräkning af den för antagna särskilda frankoteckensförsäljare medgifna rabatt vid köp af större parti frankotecken och om användning af postmedel för aflönande af högst sex under år 1904 å äldre stat kvarstående kontrollörer.

I anledning af förslaget om höjning med 100,000 kronor af det under aflöningsstaten upptagna förslagsanslaget till aflönande af post-

stationsföreståndare vill utskottet framhålla önskvärdheten däraf, att den ökning i utgifterna från detta anslag, som må blifva en följd af »järnvägsföreningens» i statsrådsprotokollet omförmälda framställning om reglering af arvodena åt föreståndare vid poststationer, som förvaltas af järnvägsstationsföreståndare, samt om särskild ersättning för lokaler till sådana poststationer m. m., måtte begränsas till hvad som må befinnas vara af behovet oundgängligen påkalladt. Den begärda höjningen af förslagsanslaget anser utskottet emellertid böra af Riksdagen beviljas; och har utskottet icke funnit anledning till erinran emot öfriga föreslagna förändringar af vissa anslag under aflöningsstaten.

Ej heller beträffande pensionsstaten har utskottet, som här ofvan yttrat sig angående det begärda understödet åt förre kronobåtsmannen Anders Grundberg, något att invända emot Kungl. Maj:ts förslag.

Hvad slutligen angår anslagen under omkostnadsstaten samt till oförutsedda utgifter äfvensom till afkortningar och restitutioner m. m., har utskottet ansett sig böra förorda äfven hvad i afseende å dessa anslag af Kungl. Maj:t föreslagits.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer utskottet,

att Riksdagen må

a) medgifva, att förre kronobåtsmannen Anders Grundberg må å postverkets pensionsstat tilldelas ett årligt understöd af 200 kronor, att under hans återstående lifstid till honom utgå från och med år 1903;

b) medgifva, att från och med 1904 års ingång, med ändring af hvad nu är stadgadt rörande rabatt vid köp af större parti frankotecken, dylik rabatt må af antagna särskilda frankoteckensförsäljare, vid köp på en gång af minst tre ark frimärken, hvarterda innehållande 100 märken, eller af minst 100 frankokuert eller 100 brevkort eller 100 kortbref, åtnjutas med två procent af inköpssumman;

c) medgifva, att under år 1904 må af postmedlen användas så stort belopp, som utöfver tillgängliga kontrollörslöner och sex i mån af behof innehållna postexpeditörslöner erfordras för att med löner enligt äldre stat förse de under samma år å äldre stat kvarstående kontrollörer; samt,

d) under förutsättning af bifall till hvad utskottet

under mom. a), b) och c) föreslagit och med godkännande af de enligt statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 12 januari 1903 föreslagna ändringar i postverkets stater, för år 1904 beräkna dessa stater till följande belopp:

aflöningsstaten	kronor	6,857,850: —
öfvergångsstaten	»	1,200: —
pensionsstaten	»	96,300: —
omkostnadsstaten	»	6,625,000: —
oförutsedda utgifter	»	80,000: —
afkortningar och restitutioner m. m.	»	149,650: —
tillsammans kronor		13,810,000: —

och sålunda bestämma postverkets anslag för år 1904, förslagsvis beräknadt, till 13,810,000 kronor, att utgå direkt af postmedlen.

Telegrafverket.

5:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att *dels*, med godkännande af de enligt statsrådsprotokollet öfver civilärenden för den 12 januari 1903 tillstyrkta ändringar i telegrafverkets stater, för år 1904 bestämma telegrafverkets anslag, förslagsvis beräknadt, till 6,885,000 kronor, att utgå direkt af telegrafmedlen, *dels ock* medgifva, att, därest telegrafverkets öfverskottsmedel skulle för åren 1903 och 1904 uppgå till högre belopp än beräknade respektive 133,500 och 115,000 kronor, sålunda öfverskjutande belopp finge, i händelse af behof, innehållas för bildande af kassaförlag för telegrafverket till ett belopp af högst 900,000 kronor.

Ang. anslag
till telegraf-
verket.
[4.]

Slutsummorna af de för år 1904 föreslagna staterna, jämförda med de för innevarande år af Kungl. Maj:t fastställda, äro, enligt hvad åberopade statsrådsprotokollet gifver vid handen, följande:

	år 1903:	år 1904:
aflöningsstaten	kronor 2,788,300: —	kronor 2,914,000: —
pensions- och understödssta- terna	» 253,840: —	» 270,250: —
Transport	kronor 3,042,140: —	kronor 3,184,250: —

	år 1903:	år 1904:
Transport kronor	3,042,140: —	kronor 3,184,250: —
omkostnadsstaten	» 2,030,620: —	» 2,246,460: —
ränta och amortering	» 1,293,740: —	» 1,354,290: —
afsättning till kassaförlag ...	» —: —	» 100,000: —
	<hr/>	<hr/>
tillsammans kronor	6,366,500: —	kronor 6,885,000: —

Af den i statsrådsprotokollet lämnade utredning inhämtas, att de föreslagna ändringarna i de särskilda staterna afse:

Ökning.

Aflöningsstaten.

genom uppförande i staten af aflöning åt ytterligare 50 terurbantelefonister af andra lönegraden	kronor	40,000: —	
i anslaget till ålderstillägg för stationspersonalen	»	6,100: —	
i anslaget till arfvoden till ex- tra ordinarie tjänstemän, vika- riatsersättningar m. m. för distriktsförvaltningarna	»	12,100: —	
i dito dito för stationerna	»	48,500: —	
i anslaget för arfvoden till extra ordinarie vaktbetjante vid di- striktsförvaltningarna och sta- tionerna	»	19,000: —	kronor 125,700: —

Pensions- och understödsstaterna.

i bidraget till telegrafverkets pensionsinrättning	kronor	12,650: —	
i anslaget till fyllnadspensioner	»	4,000: —	kronor 16,650: —

Omkostnadsstaten.

i anslaget till stationers och linjers underhåll	kronor	170,000: —	
		<hr/>	
Transport kronor	170,000: —	kronor 142,350: —	

	Transport	kronor 170,000: —	kronor 142,350: —
i anslaget till hyror	»	11,000: —	
i anslaget till eldning, belysning och städning af tjänstelokaler	»	16,000: —	
i anslaget till inköp och underhåll af inventarier, verktyg m. m.	»	5,000: —	
i anslaget till frakt- och transportkostnader	»	7,000: —	
i anslaget till diverse utgifter	»	6,840: —	kronor 215,840: —

Ränta och amortering.

höjning af anslaget med kronor 60,550: —

Kassaförlag.

afsättning till kassaförlag kronor 100,000: —
 Summa ökning kronor 518,740: —

Minskning.*Pensions- och understödsstaterna.*

besparing med kronor 240: —

Om från summan af ökningen kronor 518,740: —
 drages minskningens belopp » 240: —

erhålles det belopp af kronor 518,500: —

hvarmed enligt Kungl. Maj:ts förslag telegrafverkets utgiftsstaten skulle komma att för år 1904 på det hela ökas.

Telegrafmedlen, som i riksstaten för innevarande år uppförts med 6,500,000 kronor, hafva för år 1904 beräknats till 7,000,000 kronor. Då, på sätt ofvan angifvits, telegrafverkets utgifter enligt staterna för

år 1904 af Kungl. Maj:t beräknats till 6,885,000 kronor, skulle alltså inkomsterna komma att öfverstiga utgifterna med 115,000 kronor.

De skäl, som ligga till grund för Kungl. Maj:ts här ofvan omförmälda framställningar, återfinnas å sid. 46—58 i statsrådsprotokollet.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran emot hvad Kungl. Maj:t i förevarande punkt af statsverkspropositionen föreslagit. Med afseende å den af departementschefen omfattade åsikt i fråga om beloppet af den pension, som bör tillkomma de telegrafister, hvilka förestå telegrafstationer, har utskottet ansett sig böra meddela, att post- och telegrafkommittén i sitt år 1901 afgifna förslag till stat för telegrafverket upptagit för de kvinnliga stationsföreståndarne en aflöning af 1,500 kronor, däraf 1,050 kronor lön och 450 kronor tjänstgöringspenningar, men för de vid stationerna biträdande telegrafisterna en aflöning af 1,300 kronor, däraf 900 kronor lön och 400 kronor tjänstgöringspenningar, att telegrafstyrelsen vid afgifvande af utlåtande öfver kommittéförslaget framhållit vikten däraf, att den förmån kunde bibehållas, hvarigenom en telegrafist, som under sin arbetskraftigaste tid fått nedlägga ett ofta ansträngande arbete på skötandet af en station, kunde till fördel för såväl verket som henne själf vid högre ålder beredas ett efter hennes krafter mera lämpadt arbete såsom biträde å en större station, samt förklarar sig anse det för möjliggörande af en sådan förflyttning vara nödvändigt, att den särskilda benämningen »kvinnlig stationsföreståndare» utbyttes mot telegrafist, och att alla telegrafister i staten upptoges med den aflöning, som kommittén föreslagit för biträdande telegrafister, eller 1,300 kronor, därvid för dem, som förestode station, tillägg borde göras om bostadsförmån eller hyresersättning, som lämpligen borde bestämmas till 200 kronor, att chefen för civildepartementet, då han inför Kungl. Maj:t föreslog aflåtande till 1902 års Riksdag af proposition i ämnet, med gillande af telegrafstyrelsens förslag i fråga om aflöningen för telegrafister, som förestå station, tillika hemstälde, att hyresbidraget skulle anses tillhöra lönen, och såsom grund härför anført, att ledning måste finnas, huru med hyresbidraget skall förfaras vid tjänstledighet o. d., samt att Riksdagen, som godkänt de af telegrafstyrelsen föreslagna aflöningsbelopp såväl för telegrafister, som förestå station, som för biträdande telegrafister, icke framställt någon invändning emot telegrafstyrelsens eller departementschefens ofvan omförmälda yttranden.

Utskottet hemställer:

a) att Riksdagen må, med godkännande af de enligt statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 12 januari 1903 tillstyrkta ändringar i telegrafverkets stater, för år 1904 beräkna dessa stater till följande belopp:

afföningsstaten	kronor 2,914,000: —
pensions- och understödsstaterna »	270,250: —
omkostnadsstaten	» 2,246,460: —
ränta och amortering	» 1,354,290: —
afsättning till kassaförlag	» 100,000: —

tillsammans kronor 6,885,000: —

och sålunda bestämma telegrafverkets anslag för år 1904, förslagsvis beräknadt, till 6,885,000 kronor, att utgå direkt af telegrafmedlen; samt

b) att Riksdagen må medgifva, att, därest telegrafverkets öfverskottsmedel skulle för åren 1903 och 1904 uppgå till högre belopp än beräknade respektive 133,500 och 115,000 kronor, sålunda öfverskjutande belopp må, i händelse af behof, innehållas för bildande af kassaförlag för telegrafverket till ett belopp af högst 900,000 kronor.

6:o) Uti en inom Andra Kammaren väckt motion (n:o 57) har herr *M. F. Nyström* föreslagit, att Riksdagen måtte medgifva, att följande vid Stockholms centraltelegrafstation anställda vaktbetjante af 1:a lönegraden, Carl Andersson, Lars Johan Högländer, Johan Conrad Gustafsson samt af 2:a lönegraden Jakob Johansson måtte berättigas att, under iakttagande i öfrigt af gällande villkor, beräkna ålderstillägg från den tidpunkt, de tillträdde de befattningar, som de vid 1902 års utgång innehade.

Ang. ålders-
tillägg åt vissa
vaktbetjante.

I fråga om de skäl, på hvilka förslaget grundats, hänvisar utskottet till motionen.

Därest vid tillämpningen af de utaf 1902 års Riksdag fastställda bestämmelser angående löntagares inom telegrafverket rätt till ålderstillägg skulle visa sig, att dessa bestämmelser i ett eller annat afseende skäligen böra undergå jämkning, torde utan tvifvel frågan härom komma att, efter föregången utredning inom telegrafstyrelsen, af Kungl. Maj:t föreläggas Riksdagen. Att däremot för särskilda fall göra afvikelser

från de fastställda bestämmelserna finner utskottet icke tillrådligt; och då motionärens förslag innebär, att vissa uppräknade vaktbetjante skulle berättigas att uppbära ålderstillägg enligt andra grunder, än i gällande utgiftsstat och aflöningsreglemente angifvas, anser sig utskottet icke böra förorda detsamma.

Utskottet får alltså hemställa,

att herr Nyströms förevarande motion icke må af Riksdagen bifallas.

Medicinalstyrelsen med dithörande stater.

Ang. resestipendier för provinsial- och stads-läkare.

[5.]

7:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att under anslaget till medicinalstyrelsen med dithörande stater måtte uppföras ett reservationsanslag af 2,500 kronor, att användas till resestipendier åt förste provinsialläkare, provinsialläkare, extra provinsialläkare, biträdande provinsialläkare och stadsläkare; kommande vid bifall härtill anslaget till medicinalstyrelsen med dithörande stater, nu upptaget till 500,600 kronor, däraf 1,500 kronor reservationsanslag, att höjas med 2,500 kronor till 503,100 kronor, däraf 4,000 kronor reservationsanslag.

I statsrådsprotokollet (sid. 59—62) återgifves innehållet af medicinalstyrelsens hos Kungl. Maj:t i ämnet gjorda framställning äfvensom departementschefens vid ärendets föredragning afgifna yttrande.

På de skäl, som i statsrådsprotokollet anförts, hemställer utskottet,

att Riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts framställning, under anslaget till medicinalstyrelsen med dithörande stater uppföra ett reservationsanslag af 2,500 kronor, att användas till resestipendier åt förste provinsialläkare, provinsialläkare, extra provinsialläkare, biträdande provinsialläkare och stadsläkare.

Vid bifall härtill kommer anslaget till medicinalstyrelsen med dithörande stater, nu upptaget till 500,600 kronor, däraf 1,500 kronor reservationsanslag, att höjas med 2,500 kronor till 503,100 kronor, däraf 4,000 kronor reservationsanslag.

Vaccinationens befrämjande.

8:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att reservationsanslaget till vaccinationens befrämjande måtte från och med år 1904 höjas med 4,500 kronor, eller från 10,500 kronor till 15,000 kronor.

Den utredning, som i detta ärende förebragts, innefattas å sid. 62—65 i statsrådsprotokollet.

Då utskottet icke kan dela den till grund för förslaget liggande uppfattningen om önskvärdheten och behofvet af de värnpliktiges re-vaccinering, finner sig utskottet böra hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke må af Riksdagen bifallas.

Hospitals underhåll.

9:o) Kungl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte *dels* godkänna följande aflöningsstat för läkare och syssloman vid Vänersborgs hospital och asyl:

öfverläkaren, kontant aflöning	kronor 7,500: —	Ang. aflöningsstat för läkare och syssloman vid Vänersborgs hospital och asyl.
jämte boställsvåning, ved och lyse;		
1 biträdande läkare, kontant aflöning	» 2,500: —	[7.]
1 d:o d:o d:o d:o	» 2,500: —	
jämte för hvardera bostad med möbler och sängkläder, lyse, bränsle och tvätt samt kost lika med allmänna sjukafdelningens och såsom kostförbättringspenningar 200 kronor;		
1 underläkare, kontant aflöning	kronor 2,000: —	
1 d:o d:o d:o	» 2,000: —	
jämte för hvardera enahanda naturaförmåner som för de biträdande läkarne, och likaledes såsom kostförbättringspenningar 200 kronor;		
sysslomannen, kontant aflöning	» 4,200: —	
jämte boställsvåning, ved och lyse;		

dels, beträffande denna stats tillämpning, jämväl besluta, att af den kontanta aflöningen för hvar och en af dessa läkare samt för sysslomannen två tredjedelar skulle utgöra lön och en tredjedel tjänstgöringspenningar, samt att biträdande läkare, som skulle vara boende inom

anstalten, skulle äga, därest han vore medicine licentiat, utöfver den i staten bestämda aflöningen, bekomma årligen 1,000 kronor, under villkor att han icke med befattningen såsom biträdande läkare förenade annan tjänst;

dels och medgifva, att hvad som erfordrades för beredande af ifrågasvarande aflöningsförmåner åt läkarne och sysslomannen skulle utgå af förslagsanslaget till hospitals underhåll.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 66—70 i statsrådsprotokollet.

I statsrådsprotokollet är upplyst, att ofvannämnda, under byggnad varande vårdanstalt för sinnessjuka skall kontraktsevenligt vara till afsyning färdig den 1 augusti 1905 och att anstaltens beläggande först därefter kan väntas taga sin början. Vid sådant förhållande, och då, i händelse de med en eller annan befattning vid anstalten förenade göromål skulle behöfva redan under år 1904 utföras, Kungl. Maj:t lär vara oförhindrad att, med ledning af staterna för rikets öfriga vårdanstalter för sinnessjuka, ur förslagsanslaget till hospitals underhåll bestrida de utgifter, som för sådant ändamål kunna blifva under sistnämnda år erforderliga, har utskottet icke funnit det vara lämpligt, att aflöningsstat för anstalten redan vid innevarande riksmöte fastställes.

På grund häraf hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke må af Riksdagen bifallas.

Ang. anordnande för sinnessjuka af familjevård inom Korsberga socken.

[8.]

10:o) Kungl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte medgifva, att kostnaderna för anordnande inom Korsberga socken af organiserad och kontrollerad familjevård för sinnessjuka, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 12 januari 1903 omförmälda, af medicinalstyrelsen framlagda förslag och kostnadsberäkning, finge bestridas af förslagsanslaget till hospitals underhåll.

I nämnda statsrådsprotokoll redogöres å sid. 70—79 för den af medicinalstyrelsen hos Kungl. Maj:t i ämnet gjorda framställning samt den utredning, som i öfrigt i ärendet förekommit.

Kungl. Maj:ts ifrågasvarande framställning innefattar ett nytt och enligt utskottets mening beaktansvärdt uppslag med afseende å sinnessjukvården i landet. Tvifvelsutän skulle det vara synnerligen önskvärdt,

om tillfredsställande vård utom hospital kunde beredas en del där intagna obotliga sinnessjuka, som äro för sin omgifning ofarliga och icke vidare behöfva ständig tillsyn af läkare, och om därigenom möjlighet kunde beredas att i dessas ställe på hospitalen intaga åtminstone någon del af de många sjuka, hvilka äro i trängande behof af hospitalsvård men till följd af bristande utrymme vid hospitalen nödgas under längre eller kortare tid vänta på att blifva där mottagne. Förslaget att i ökad omfattning draga fördel af och att ytterligare utveckla den vana och erfarenhet i behandlingen af sinnessjuka, som förefinnes hos en del af befolkningen inom Korsberga socken, synes därför vara behjärtansvärdt; och utskottet vill tillika framhålla, att de gjorda kostnadsberäkningarna gifva vid handen, att den föreslagna organiserade och kontrollerade familjevården i Korsberga skulle i jämförelse med vårderna å statens anstalter för sinnessjuka — särskildt om hänsyn toges till kostnaderna för förräntande och amortering af byggnaderna vid dessa anstalter — blifva ekonomiskt fördelaktig. Å andra sidan anser utskottet, att innan erfarenhet vunnits angående möjligheten att på tillfredsställande sätt kontrollera beskaffenheten af den vård, som i enskilda, på jämförelsevis långa afstånd från hvarandra belägna hem kan beredas de sjuka, anordningarna i förevarande syfte böra vidtagas på sådant sätt, att, därest desamma icke skulle lämna gynnsamt resultat, de må kunna utan någon större kostnad och olägenhet upphävas. Från sist berörda synpunkt har utskottet emellertid icke funnit någon anledning till erinran mot den i statsrådsprotokollet meddelade planen för den privata sjukvårdens anordnande.

Utskottet, som sålunda finner sig böra biträda ifrågavarande förslag, hemställer alltså,

att Riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning, medgifva, att kostnaderna för anordnande inom Korsberga socken af organiserad och kontrollerad familjevård för sinnessjuka, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 12 januari 1903 omförmälda, af medicinalstyrelsen framlagda förslag och kostnadsberäkning, må bestridas af förslagsanslaget till hospitals underhåll.

Statens järnvägstrafik.

Ang. anslag
till statens
järnvägstrafik.
[9—11.]

11:o) Kungl. Maj:t har vidare i statsverkspropositionen under sjätte hufvudtiteln föreslagit,

dels i punkten 9: att Riksdagen måtte medgifva, att ett särskildt lönetillägg finge från och med innevarande år tilldelas enhvar inom statens järnvägars femte distrikt stationerad tjänstehafvare att utgå: för tjänstehafvare å den nya bandelen Gellivare—Riksgränsen med 20 kronor, för tjänstehafvare å bandelarne i öfrigt norr om Jörn med 10 kronor och för tjänstehafvare å bandelarne från och med Jörn till Långsele med 5 kronor, allt för månad räknadt; samt att detta lönetillägg skulle anses tillhöra lönen och, därest allmänt dyrtidstillägg skulle tilldelas statens tjänstemän och betjänte, icke utgöra hinder för uppbärande af sådant dyrtidstillägg;

dels i punkten 10: att Riksdagen måtte medgifva, att i staten öfver fasta arfvoden för personal vid statens järnvägar finge, med uteslutande ur samma stat af arfvode till en maskiningenjör jämte ett tilläggsarfvode till denne, uppföras arfvoden till följande nya tjänstemän, nämligen inom styrelsen en byråingenjör samt vid distrikten en maskindirektör och två stationsinspektorer å 3:e klassens stationer; samt att af desse tjänstemän de två stationsinspektorerne finge anställas redan under år 1903;

dels ock i punkten 11: att Riksdagen måtte medgifva, att den vid statens järnvägar tillhöriga ångfärjan anställda personalen finge från och med år 1904 uppföras å ordinarie stat; samt att dess aflöning finge, förutom densamma tillkommande kost, utgå enligt det i statsrådsprotokollet intagna förslag till stat.

Öfver dessa Kungl. Maj:ts framställningar kommer utskottet att framdeles under riksdagen afgifva utlåtande; hvilket utskottet skolat härigenom

anmäla.

Öfriga ordinarie anslag.

Ang. öfriga
ordinarie
anslag.
[12.]

12:o) Beträffande öfriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande år finnas å sjätte hufvudtiteln uppförda, har Kungl. Maj:t icke föreslagit någon annan ändring, än att förslagsanslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. för jämnande af hufvudtitelns slut-

summa måtte ökas med 85 kronor eller från 185,657 kronor till 185,742 kronor.

Utskottet hemställer,

att samtliga ifrågavarande anslag, som här ofvan icke blifvit omförmälda, må för år 1904 fastställas till samma belopp som i innevarande års riksstat; dock att i anslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. må få göras den jämkning, som till jämnande af hufvudtitelns slutsumma kan erfordras.

Arbetareförsäkringen.

13:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen medgifva, att Kungl. Maj:t måtte äga för år 1904 använda de till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande afsatta belopp, i mån af behof, dels till förvaltningsbidrag åt sjukkassor, under enahanda villkor, som i Riksdagens skrifvelse den 15 maj 1902 (n:o 115) äro angifna, dels ock till utarbetande och offentliggörande genom försäkringsinspektörens försorg af årsredogörelse för sjukkasseväsendet i riket.

Ang. förvaltningsbidrag åt sjukkassor m. m.

[13.]

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till Riksdagen den 30 januari innevarande år aflåten proposition (n:o 34), angående försäkringsinspektionens organisation och verksamhet m. m., föreslagit, att Riksdagen måtte, under förutsättning af bifall till Kungl. Maj:ts förslag till lagar om försäkringsbolag och om utländsk försäkringsanstalts rätt att drifva försäkringsrörelse här i riket,

ej mindre medgifva att de bidrag, som enligt sagda lagförslag skulle af försäkringsanstalterna till bestridande af kostnaden för försäkringsinspektionens organisation och verksamhet årligen erläggas, finge från och med 1904 tillsvidare af Kungl. Maj:t användas till bestridande af aflöningar till försäkringsinspektionens tjänstemän och betjante samt expenser vid densamma,

än äfven, med ändring af hvad Kungl. Maj:t uti innevarande års statsverksproposition föreslagit beträffande anvisande af medel dels till handhavande af kontroll å försäkringsanstalterna och dels till utarbetande och offentliggörande genom försäkringsinspektörens försorg af årsredogörelse för sjukkasseväsendet i riket,

till biträde inom civildepartementet vid beredning af ärenden rörande försäkringsväsendet, för år 1904 på extra stat anvisa till Kungl. Maj:ts förfogande ett belopp af 3,000 kronor,

samt medgifva, att Kungl. Maj:t måtte äga för år 1904 använda de till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande afsatta belopp i mån af behof, förutom till förvaltningsbidrag åt sjukkassor enligt hvad därom förut föreslagits, jämväl till utarbetande och offentliggörande genom riks-försäkringsanstaltens försorg af årsredogörelse för sjukkasseväsendet i riket.

För behandling af, bland annat, denna proposition hafva kamrarna beslutat tillsätta ett särskildt utskott. Vid sådant förhållande torde Kungl. Maj:ts ofvannämnda, i statsverkspropositionen framställda förslag i fråga om utarbetande och offentliggörande genom försäkringsinspektörens försorg af årsredogörelse för sjukkasseväsendet i riket böra till det särskilda utskottet öfverlämnas.

Hvad beträffar det till statsutskottets behandling föreliggande förslaget i öfrigt har utskottet velat meddela, att de i Riksdagens ofvannämnda skrifvelse den 15 maj 1902 för utbetalande af förvaltningsbidrag åt sjukkassor angifna villkor äro följande:

1:o) att sjukkassan skall vara hos vederbörande myndighet registrerad i enlighet med lagen om sjukkassor;

2:o) att sjukkassan skall under föregående år haft egna inkomster, uppgående till minst lika mycket som det begärda förvaltningsbidragets belopp; samt

3:o) att förvaltningsbidraget skall för år utgå i förhållande till det antal afgiftspliktige medlemmar, sjukkassan under näst föregående år städse haft,

med 1 krona 50 öre för hvarje medlem till och med 100,

med 1 krona för hvarje medlem därutöfver till och med 300,

med 50 öre för hvarje medlem därutöfver till och med 2,600 samt

med 25 öre för hvarje medlem därutöfver.

I det till detta ärende hörande statsrådsprotokollet omförmäles en af Kungl. Maj:t i statsverksproposition utom hufvudtitlarna gjord framställning, att till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande måtte för år 1904 afsättas ett belopp af 250,000 kronor; och kommer utskottet att framdeles under Riksdagens lopp afgifva utlåtande öfver denna framställning.

På grund af hvad sålunda förekommit hemställer utskottet:

a) att Riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, medgifva, att Kungl. Maj:t må äga för år 1904 använda de till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande afsatta belopp, i mån af behof, till förvaltningsbidrag åt sjukkassor under villkor,

1:o) att sjukkassan skall vara hos vederbörande myndighet registrerad i enlighet med lagen om sjukkassor;

2:o) att sjukkassan skall under föregående år haft egna inkomster, uppgående till minst lika mycket som det begärda förvaltningsbidragets belopp; samt

3:o) att förvaltningsbidraget skall för år utgå i förhållande till det antal afgiftspliktiga medlemmar, sjukkassan under näst föregående år städe haft,

med 1 krona 50 öre för hvarje medlem till och med 100,

med 1 krona för hvarje medlem därutöfver till och med 300,

med 50 öre för hvarje medlem därutöfver till och med 2,600 samt

med 25 öre för hvarje medlem därutöfver; samt

b) att Riksdagen måtte till behandling af det särskilda utskottet öfverlämna Kungl. Maj:ts ofvan omförmälda, i statsverkspropositionen gjorda framställning, att de till underlättande af åtgärder för arbetares olycksfallsförsäkring och sjukkassors bildande afsatta belopp måtte för år 1904 få användas till utarbetande och offentliggörande genom försäkringsinspektörens försorg af årsredogörelse för sjukkasseväsendet i riket.

Extra anslag.

Med anledning af de för tillfälliga behof, hänförliga till sjätte hufvudtiteln, gjorda framställningar, får utskottet afgifva följande yttranden och förslag.

Civildepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli.

Ang.
kontroll å
försäkrings-
anstalterna.

14:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för handhafvande af *kontroll å försäkringsanstalterna* på extra stat för år 1904 anvisa ett belopp af 4,500 kronor.

[14.]

Under åberopande af hvad i punkten 13:o) här ofvan blifvit anfördt rörande Kungl. Maj:ts proposition (n:o 34) angående försäkringsinspektionens organisation och verksamhet m. m. samt Riksdagens beslut om denna propositions behandling af ett särskildt utskott, får utskottet hemställa,

att Kungl. Maj:ts nu ifrågavarande framställning må till det särskilda utskottet öfverlämnas.

Öfverståthållareämbetet.

Ang.
utgifvande af
Polisunder-
rättelser.

15:o) I anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, hemställer utskottet,

[15.]

att Riksdagen må, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, för år 1904 till utgifvande under samma år af »*Polisunderrättelser*», på extra stat anvisa 17,000 kronor.

Landsstaterna i länen.

Ang.
särskild polis-
styrka på
landet.

16:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, *dels* i punkten 16 under sjätte hufvudtiteln att på extra stat för år 1904 till aflöning m. m. af *särskild polisstyrka på landet* bevilja 95,000 kronor, under

[16 o. 17.]

medgifvande tillika, att reservationer å detta anslag jämväl finge användas för det i punkten 17 under samma hufvudtitel omnämnda ändamål, när sådant funnes behöfligt, *dels ock* i sistnämnda punkt, att Riksdagen måtte på extra stat för år 1904 för *gröfre brotts upptäckande* m. m. bevilja 25,000 kronor.

Den utredning, som i denna fråga blifvit förebragt, innefattas å sid. 98—102 i statsrådsprotokollet.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må på extra stat för år 1904, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, ställa till Kungl. Maj:ts förfogande:

a) ett anslag af 95,000 kronor att användas till aflöning och underhåll af särskild polisstyrka på landet, där sådan kan af förhållandena påkallas, under medgifvande tillika, att reservationer å detta anslag jämväl må användas för det i nästföljande moment omnämnda ändamål, när sådant finnes behöfligt; samt

b) ett anslag af 25,000 kronor att användas till åtgärder för gröfre brotts upptäckande samt förbrytarens efterspanande och gripande.

17:o) På grund af Kungl. Maj:ts därom framställda förslag och med hänvisning till hvad i afseende härå blifvit till statsrådsprotokollet (sid. 102) anfördt, hemställer utskottet,

Ang. arfvoden
åt lappfogdar
m. m.
[18.]

att Riksdagen må, i likhet med hvad förut ägt rum, till ersättning för *juridiskt biträde åt de svenska lapparne i Norge* samt till *lappfogdar och lappförmän äfvensom ordningsmän inom lappbyarne*, på extra stat för år 1904 anvisa 17,500 kronor.

18:o) Med anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning och med hänvisning till hvad i afseende härå blifvit till statsrådsprotokollet (sid. 102), anfördt, hemställer utskottet,

Ang. uppehållande af
tre landsstatstjänster.
[19.]

att Riksdagen må, i likhet med hvad för åren 1902 och 1903 ägt rum, för *uppehållande under år 1904 af en kronofogdetjänst och en härads-skrifvaretjänst i Västernorrlands län samt en länsmanstjänst i Norr-*

bottens län, på extra stat för samma år anvisa ett anslag af 8,400 kronor, att utgå i den mån sådant kan vara erforderligt.

Väg- och vattenbyggnadsstaten.

Ang. undersökningar af mindre hamnar m. m.
[20.]

19:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1904 anvisa ett anslag af 10,000 kronor till *undersökningar af mindre hamnar och farleder äfvensom till upprättande af planer till anläggning eller ombyggnad af broar*, då dylika arbeten icke äro förenade med vägföretag.

För nämnda ändamål har Riksdagen på extra stat beviljat för hvart af åren 1894—1898 ett anslag af 5,000 kronor och för hvart af åren 1899—1903 10,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må på extra stat för år 1904 anvisa ett anslag af 10,000 kronor till undersökningar af mindre hamnar och farleder äfvensom till upprättande af planer till anläggning eller ombyggnad af broar, då dylika arbeten icke äro förenade med vägföretag.

Medicinalstyrelsen med dithörande stater.

Ang. biträde vid revisionen af hospitalens räkenskaper.
[22.]

20:o) Med anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen må på extra stat jämväl för år 1904 anvisa till *arfvode för granskning af hospitalens räkenskaper* ett belopp af 1,200 kronor.

Ang. anslag till ett nytt lungeots-sanatorium.

21:o) Uti en inom Andra Kammaren väckt motion (n:o 43) har herr *J. M. Johansson* i Mellbyn hemställt, att Riksdagen måtte för åstadskommande af ett sanatorium på extra stat bevilja 450,000 kronor och däraf anvisa 100,000 kronor att utgå under år 1904.

I fråga om de skäl, hvarpå denna hemställan grundats, tillåter sig utskottet att hänvisa till motionen.

Äfven om utskottet icke vill förneka riktigheten af motionärens åsikt, att de för vårdande af lungspotspatienter inrättade sanatorierna vid Hålahult, Österåsen och Hässleby icke motsvara behovet af dylika sjukvårdsinrättningar inom landet — ett förhållande, hvarom emellertid endast en längre tids erfarenhet synes kunna lämna fullt tillförlitlig upplysning — anser utskottet likväl, att, då sjukvårdsanstalterna i allmänhet enligt hittills följda grundsatser böra bekostas af landsting och kommuner och då för statsverket otvifvelaktigt förestå betydande utgifter för fullgörande af den skyldighet, staten åtagit sig med hänsyn till en annan gren af sjukvården, nämligen vården af sinnessjuka, det af motionären ifrågasatta anslaget icke bör af Riksdagen beviljas; och hemställer alltså utskottet,

att herr J. M. Johanssons förevarande motion icke må af Riksdagen bifallas.

22:o) Uti två särskilda motioner, väckta den ena (n:o 42) i Första Kammaren af herrar *L. Grundberg* och *K. Tillberg* samt den andra (n:o 77) i Andra Kammaren af herr *C. Wallis*, med hvilken åtskilliga af kammarens öfriga ledamöter instämt, har sammanstående föreslagits, att Riksdagen ville för år 1904 bevilja ett anslag å 10,000 kronor att efter Kungl. Maj:ts beprövande användas till understöd åt medelösa lupuspatienter för deras behandling med den s. k. ljusmetoden.

Ang. understöd för lupuspatienters behandling.

Såsom skäl för berörda framställning hafva motionärerna anført följande:

»Riksdagens ledamöter torde hafva sig bekant, att bland de senare årens icke få viktiga vinningar på sjukdomsbehandlingens område en af de viktigaste utgöres af lupus sjukdomens behandling medels den s. k. ljusmetoden, särskildt medels denna methods användande på det sätt, som af Nils R. Finsen angifvits. Den vanliga formen af lupus, den s. k. lupus vulgaris, är en särdeles svårartad, förr så godt som obotlig ansedd hudsjukdom, hvilken nästan alltid uppträder i ansiktet. Den åstadkommer förtjockningar i huden, hvilka sönderfalla, och därigenom uppstå substansförluster; sjukdomen fortgår vidare i omgifningen och ned på underliggande väfnader, som också småningom sönderfalla och uppstötas. Ansiktet blir därigenom småningom så vanständt, att de sjuka för omgifningen blifva anskrämliga och skys, hvilket i högsta grad förbittrar de sjukas lif. Sjukdomen är kronisk och varar i årtionden. Regeln är, att, om ej döden följer af tillfälliga sjukdomar, tuberkulos i inre organ tillstöter, hvilket ändrar lifvet. Sjukdomen är, såsom 1881

af Robert Kock bevisades, en till huden lokaliserad tuberkulos; den uppstår af tuberkelbaciller och hotar beständigt den sjukes lif genom tuberkulosens spridning till ädla inre organ.

Sjukdomens behandling var förr i hög grad otillfredsställande. Den bestod i de sjuka partiernas aflägsnande medels knif eller frätmedel; behandlingen var högst smärtsam, emedan smittämnet redan spridit sig till den friska väfnaden i omgifningen, och den förhindrade ej ansiktets vanställning, emedan den nödvändigtvis var åtföljd af stora substansförluster. Användande af Kocks tuberkulin som behandling var otillfredsställande däriegenom, att de sjuke samtidigt underkastades tuberkulinets farliga giftverkningar. Ljusbehandlingen — med elektriskt ljus, röntgenstrålar m. m. — är ej förenad med dessa olägenheter. Den är smärtfri och ofarlig, och som den redan visat utmärkta resultat, har den hastigt vunnit allmänt erkännande.

De erkänt vackraste resultaten ha vunnits medels Finsens metod. Den började användas 1895, och ensamt vid Finsens institut i Köpenhamn hade till förra årets midt mer än 800 fall behandlats och bland dessa äfven de svåraste och längst avancerade. Som af Finsens afhandling »Om Bekæmpelse af lupus vulgaris» framgår, hade i 94 procent af dessa fall tillfredsställande resultat vunnits. Metoden har till följd häraf också vunnit sådant erkännande, att på en mängd ställen (t. ex. Paris, Lyon, London, Berlin, Petersburg, Stockholm) Finseninstitut för behandling af lupus inrättats. Resultaten vid alla dessa ha fullständigt bekräftat de i Köpenhamn vunna. Behandlingen är smärtfri, de tidiga fallen botas, ansiktets vanställande förebygges och tuberkulosen i huden utrotas. De längre avancerade fallen bli högst väsentligt förbättrade och vanställningen betydligt minskad.

Man trodde förr, att lupus var en ganska sällsynt sjukdom; nu, sedan en tillfredsställande behandlingsmetod vunnits, har man funnit, att den är långt vanligare, än man kunnat ana. De människoskygga sjuke komma fram ur sina gömslen, där de dolt sig, sedan de förgäfvets pröfvat den behandling, som man förr kunde lämna dem. Deras vanställda utseende skrämmer människorna, och deras förvärförmåga lider härigenom svårt afbräck, äfven om de för öfrigt äro förvärfö-dugliga. De äro därför i regeln fattiga, och den intill 3 månaders behandling, som ljusmetoden kräfver, mäka de ej bekosta sig. I Danmark har staten antagit sig dessa olyckligas sak och beviljat ett anslag af 25,000 kronor till fattiga lupuspatienters behandling medels ljusmetod. I Danmark hyser man grundade förhoppningar att reducera den förfärliga sjukdomen till en ofarlig hudåkomma. Alla de gamla

fallen kunna komma till behandling, likaså de färska nytillkomna, hvilka efter jämförelsevis kort behandling botas. Sjukdomens fullständiga utrotande kan man naturligtvis ej påräkna, förrän tuberkulosen utrotats.

I sitt förslag till stat för år 1902 upptog styrelsen för sjukhuset Sankt Göran i Stockholm hösten 1901 en summa af 4,800 kronor för inrättande å sjukhuset af en afdelning för ljusbehandling af lupus enligt Finsens metod. Efter hälsovårdsnämndens tillstyrkande beviljades den begärda summan af Stockholms stadsfullmäktige i december 1901. En Finsens lampa med 4 koncentratorer anskaffades, och afdelningen, som omfattar två rum å den s. k. kvinnopaviljongen, öppnades för behandling af lupuspatienter den 6 oktober 1902.

Vid sjukhuset hafva under dessa 3¹/₂ månader behandlats 25 patienter, däraf 13 fripatienter (från Stockholm), och 12 betalande, däraf 9 från landsorten. Resultaten hafva varit särdeles tillfredsställande och öfverensstämmande med de i Köpenhamn vunna; en resumé af dem kommer att i den närmaste framtiden af sjukhusets ene öfverläkare, doktor Magnus Möller, publiceras.

Fyra sköterskor äro vid afdelningen anställda mot en aflöning af 45 kronor i månaden. För hvarje patient är nämligen under hela sesansen, som omfattar ⁵/₄ timme dagligen, en sköterska behöflig. Det är denna jämförelsevis stora sköterskepersonal, som i första rummet gör ljusbehandlingsmetoden kostsam. Vidare erfordras en lampa af erforderlig ljusstyrka (60 å 70 ampère, 60 volt, d. v. s. en ljusstyrka af 30 å 40 tusen normalljus) en mycket stark elektrisk ström och stor elektricitetsåtgång. Sjukhuset producerar själfst sin elektricitet medels två dynamos och en accumulator.

Ehuru Finsens ljusbehandling är af så ungt datum, så har den till följd af dess utomordentligt vackra läkningsresultat mycket hastigt blifvit bekant i vida kretsar, och lupuspatienterna hafva från alla håll strömmat till Köpenhamn. Äfven hos oss hafva under den korta tiden af 3¹/₂ månader många anmälningar från olika delar af landet inkommit från lupuspatienter, som önskat komma under behandling, om icke kostnaderna därför ställa sig för höga.

Af redan antydda skäl blir emellertid kostnaderna för denna behandling rätt höga. Stockholms hälsovårdsnämnd har bestämt dem för personer från landsorten till 80 kronor för första, 70 kronor för därpå följande behandlingsmånad. På särskild ansökan har dock hälsovårdsnämnden hittills i hvarje fall beviljat nedsättning från och med andra behandlingsmånaden till halfva beloppet, d. v. s. 35 kronor i månaden.

Emellertid är lupus en fattigmanssjukdom. Många af dem, som

ifrigt åstundat komma under behandling, hafva alldeles måst afstå däri-
ifrån af brist på medel; andra hafva måst upphöra med behandlingen i
förtid, emedan penningmedlen voro slut. Särskildt i dessa senare fall
är det särdeles sorgligt, att man ej har möjlighet att få behandla pa-
tienten gratis, ty när läkningen ej får föras till slut, så griper sjuk-
domen åter omkring sig, och den öfvergående förbättringen var till
föga nytta.

Alldeles afstå från behandling, och detta uteslutande af ekonomiska
skäl, hafva 12 lupuspatienter måst göra, nämligen 3 från Småland, 3 från
Uppland och hvardera 1 från Skåne, Bohuslän, Närke, Dalarne, Jämt-
land och Västernorrland. Af dessa 12 voro 11 från landsbygdskom-
muner, endast 1 från stadskommun.

7 lupussjuka hafva visserligen rest till Stockholm och börjat be-
handlingen, men hafva mycket ovissa utsikter att kunna skaffa medel
till dess genomförande till slut. Dessa patienter äro 1 hvardera från
Värmland, Småland, Skåne, Uppland, Västmanland, Västernorrland, Norr-
botten; alla dessa patienter äro från landsbygdskommuner.

Kostnaderna för en lupussjuk från landsorten uppgå ungefärligen till:

resa till och från Stockholm	kr. 50
bostad och kost i 3 månader efter 2 kronor pr dag	» 180
behandling i 3 månader: 1:sta månaden 80 kronor; för hvarje därpå följande (om hälso- vårdsnämnden så medgifver) kronor 35	» 150

kr. 380

hvilket för de tolf fattiga lupuspatienter, som anmält sig, blir en summa
af kronor 4,560.

Om man därjämte för de patienter, som redan af egna eller af
kommun beviljade medel börjat behandlingen, men ej hafva utsikt att
kunna fortsätta den till slut, finge påräkna en hjälp af omkring 1,000
kronor, skulle totalbeloppet bli 5,560 kronor.

De lupussjukas till följd af deras lidande högst olyckliga belägenhet,
deras fattigdom och däraf härflytande brist på förmåga att komma i åt-
njutande af den goda och framgångsrika behandlingsmetod, nutidens
vetenskap har att erbjuda dem, synes mig utgöra talande skäl för att
äfven i Sverige staten tager sig an dem af dessa sjuka, som ej på
annat sätt kunna erhålla hjälp till att genomgå kuren. Och dessa synas
i Sverige liksom i Danmark vara många, såsom af ofvan meddelade
siffror framgår, ty dels blir kuren för landsortens sjuka dyrare till följd
af resan, dels kan ej begäras, att landsbygdens kommuner, af hvilka

många äro ekonomiskt sämre ställda än Stockholm, skola, i likhet med Stockholm, bekosta sina obemedlade lupussjukas behandling.

Staten synes mig i sådana fall böra träda hjälpande emellan. Till huru stort belopp detta bör äga rum synes mig däremot omtvistligt. Däraf att tuberkulosen, såvidt vi veta, är lika spridd i Sverige som i Danmark, hvarför också denna tuberkulösa hudåkomma bör vara lika spridd i Sverige som i Danmark, äfvensom af de siffror på lupussjuka, som under den korta tid, Stockholms ljusinstitut varit tillgängligt, redan sökt erhålla bot därstädes, fastän bland de lupussjuka inom vårt land kunskapen om den nya behandlingens värde ännu är föga spridd, torde den slutsatsen med visshet kunna dragas, att man knappast kan vänta sig i någon mån tillfredsställande resultat af ett anslag, om man ej upptager detta till minst 10,000 kronor; vi kunna ej hoppas att med ett sådant anslag vinna ens tillnärmelsevis sådana resultat, som Danmark har rätt att vänta sig af sitt årliga anslag på 25,000 kronor, men vi kunna tillmötesgå det mest trängande behovet.

Utskottet finner de föreliggande motionernas syfte vara synnerligen behjärtansvärdt, men anser sig dock böra framhålla, hurusom emot beviljande af statsanslag för ifrågavarande ändamål synes kunna icke utan fog invändas, att omsorgen om beredande af läkarebehandling för de med lupus behäftade sjuka, där de ej kunna genom eget eller anhörigas föranstaltande erhålla nödig vård, enligt hittills följda grunder måste anses närmast åligga vederbörande kommuner och landsting. Detta oaktadt anser emellertid utskottet, med hänsyn särskildt därtill, att de dyrbara anordningarna för lupuspatienters behandling torde lägga hinder i vägen för beredande åt dem af lämplig vård å sjukhusen i deras hemorter, att frågan, huruvida staten skulle kunna under lämplig form underlätta medellöse lupuspatienters behandling enligt den s. k. ljusmetoden, bör af Riksdagen underställas Kungl. Maj:ts bedömande. Härigenom skulle nödig utredning kunna vinnas såväl om de villkor, som borde uppställas för erhållande af statsunderstöd — i hvilket afseende utskottet särskildt vill framhålla, att staten icke synes böra bevilja understöd åt patient, med mindre för dennes vård af kommun eller landsting lämnas motsvarande bidrag — som ock om det belopp, som skäligen skulle kunna anses vara för ändamålet behöfligt.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer utskottet,

att Riksdagen, i anledning af herrar Grundbergs och Tillbergs samt herr Wallis' förevarande motioner,

må hos Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte låta utreda, om och under hvilka villkor statsanslag må böra beviljas för underlättande af medellösa lupuspatienters behandling vid befintliga anstalter enligt den s. k. ljusmetoden, samt till Riksdagen snarast möjligt inkomma med det förslag, hvartill förhållandena må kunna föranleda.

Hospitalsvården.

Ang.
Järfös sjukhus
för spetälske.

23:o) På grund af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning får utskottet hemställa,

[23.]

att Riksdagen må, i likhet med hvad för innevarande år ägt rum, på extra stat för år 1904 anvisa ett anslag af 18,000 kronor till *underhåll af Järfös sjukhus för spetälske*.

Ang.
asylen å
Restad.

24:o) Med anledning af Kungl. Maj:ts därom framställda förslag hemställer utskottet,

[24.]

att Riksdagen må af det till uppförande å *Restad i Älfsborgs län af en asyl för sinnessjuka m. m.* beviljade anslag å 2,585,000 kronor på extra stat för år 1904 anvisa ett belopp af 800,000 kronor.

Ang. uppförande af en s. k. kolonibyggnad vid Växjö hospital.

25:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för *uppförande vid Växjö hospital af en så kallad kolonibyggnad* på extra stat för år 1904 anvisa ett belopp af 38,500 kronor.

[25.]

Beträffande den utredning, som ligger till grund för ifrågavarande förslag, tillåter sig utskottet att hänvisa till det i ärendet förda statsrådsprotokollet sid. 133—135.

Utskottet, som icke har något att emot Kungl. Maj:ts förevarande framställning erinra, hemställer alltså,

att Riksdagen må för uppförande vid Växjö hospital af en så kallad kolonibyggnad, afsedd för fri vård af 29 manliga patienter, på extra stat för år 1904 anvisa ett belopp af 38,500 kronor.

26:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för *utvidgning af Växjö hospital* på extra stat för år 1904 anvisa ett belopp af 90,000 kronor. Ang. anstalten för kriminalpatienter vid Växjö hospital

Den i ärendet lämnade utredningen återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 136—141. [26.]

På grund af hvad i detta ärende numera blifvit upplyst hemställer utskottet,

att Riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förvarande framställning, må, utöfver det af Riksdagen för utvidgning af Växjö hospital beviljade belopp, 375,000 kronor, på extra stat för år 1904 anvisa 90,000 kronor att användas till uppförande af den beslutade nybyggnaden därstädes för inrymmande af kriminalpatienter.

Ersättning för af statskontoret gjorda förskott.

28:o) Af statsrådsprotokollet inhämtas, att, enligt hvad statskontoret anmält, nämnda ämbetsverk förskjutit följande belopp, hvilka borde anmälas till ersättande af Riksdagen under sjätte hufvudtiteln, nämligen: Ang. ersättning för af statskontoret gjorda förskott.

aflöningsfyllnad, enligt kungl. brefvet den 24 januari 1902, till en länsman kr. 350: — [27.]

godtgörelse för afkomst af boställen, som, enligt kungl. brefvet den 31 maj 1877, innehafvare af länsmanstjänster, hvarmed boställen varit förenade, ägt undfå i anledning däraf att företrädarne åtnjutit fardagsår..... » 1,543: 33

ersättning, enligt kungl. brefven den 18 oktober 1889 och den 7 februari 1896, till innehafvarne af två särskilda boställen för saknad afkomst af exproprierad jord..... » 44: 91

reskostnadsersättning och traktamente samt arvviden åt ordförande och ledamöter i den af Kungl. Maj:t den 2 juni 1899 tillsatta kommitté för utarbetande af nya stater för post- och telegrafverken, ersättning till en ledamot af kommittén för mistade tjänstgöringspenningar, sekreterarearfvode, till löpande utgifter för

transport kr. 1,938: 24

	transport	kr. 1,938: 24
kommittén samt kostnad för tryckning och häftning af kommitténs betänkande	»	38,953: 02
resekostnadsersättning och traktamente samt arf- voden till ordförande och ledamöter i den af Kungl. Maj:t den 24 maj 1901 tillsatta kommitté för verkstäl- lande af utredning i fråga om utsträckt sabbatshvila åt vissa statstjänstemän och betjänte, ersättning för mistade aflöningsförmåner till ordföranden och en ledamot i kom- mittén, godtgörelse till en ledamot i kommittén för ett särskildt arbete, till bestridande af löpande utgifter för kommittén samt kostnad för tryckning och häftning af kommitténs betänkande	»	16,582: 67
enligt kungl. brevet den 26 april 1901 för tryck- ning af infordrade uppgifter beträffande statens ämbets- och tjänstemäns dagliga tjänstgöringstid m. m.	»	227: 40
till kanslisekreteraren J. E. Bäcklin, enligt kungl. brevet den 31 januari 1902, utbetald ersättning för full- görande af uppdrag att inom civildepartementet biträda vid utarbetandet af förslag till förordning om foster- barns vård	»	600: —
enligt kungl. brefven den 30 november 1894 och den 1 maj 1896 utbetalda kostnader för utarbetande af förslag till förändrade bestämmelser rörande tillverkning, vård, försäljning och transport af sprängämnen, nämli- gen ersättning till åtskilliga personer, som inom civil- departementet biträdt vid utarbetandet af nämnda för- slag, äfvensom för bestridande af sekreteraregöromål därvid, till gäldande af diverse andra kostnader för ifrå- gavarande arbete samt för tryckning och häftning af förslag till förändrade bestämmelser rörande spräng- ämnen m. m.	»	15,371: 96
enligt kungl. brefven den 8 november 1901 och den 18 april 1902 utbetald godtgörelse till Svea lifgardes förvaltning för uppkommen skada å och förlust af krono- persedlar vid militärkommendering för släckning af en skogsbrand å Sollentuna häradsallmänning samt till Göta lifgardes förvaltning för vissa kostnader för eftersläck- ning af berörda skogsbrand	»	272: 28

Transport kr. 73,945: 57

	Transport kr. 73,945: 57
enligt kungl. brefven den 24 januari och den 30 maj 1902 till förvaltningen vid förutvarande Västgöta-Dals, nuvarande Hallands regemente utbetald ersättning till underbefäl och manskap ur regementet för de vid kommendering under en del af juli månad 1901 för släckning af skogseldar å Dalsland uppkomna skador å skodon samt för kostnaderna för en militärhandräckning till hämmande af nämnda skogseldar	» 466: 54
enligt kungl. brevet den 24 januari 1902 utanordnad ersättning till Andra Göta artilleriregementes förvaltning för vissa kostnader för en kommendering ur nämnda regemente till hämmande af en skogs- och mossbrand sydväst om Klefshults järnvägsstation den 25 och 26 september 1901	» 46: 92
för bestridande, enligt kungl. brevet den 23 maj 1902, af en del utaf kostnaderna för släckning af en inom Hamrånge socken under augusti månad 1901 uppkommen skogsbrand	» 339: 16
	<hr/> Summa kr. 74,798: 19

Med iakttagande af grundsatsen om anslags bestämmande till jämnt tal af kronor och för jämnande af hufvudtitelns slutsumma, hemställde departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att, till betäckande af ofvan omförmälda, af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter, anvisa ett anslag af 74,800 kronor; och har sådan framställning blifvit af Kungl. Maj:t till Riksdagen aflåten.

Utskottet, som icke haft annan eriuran mot ifrågavarande förslag än att, då i punkten 12:o här ofvan gjorts förbehåll om jemkning i anslag för jämnande af hufvudtitelns slutsumma, någon ytterligare åtgärd i sådant syfte icke torde vara erforderlig, hemställer,

att Riksdagen må, till ersättning af ofvan omförmälda, af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter, på extra stat för år 1904 anvisa ett anslag af 74,799 kronor.

Anordnande af inspektion för kalciumkarbid och acetylen.

Ang.
anordnande
af inspektion
för kalcium-
karbid och
acetylen.

[37.]

28:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, för *anordnande af inspektion för kalciumkarbid och acetylen*, på extra stat för år 1904 anvisa till arfvode åt en inspektör ett belopp af 5,000 kronor.

De skäl, som af departementschefen anförts för det sålunda väckta förslaget, återfinnas i statsrådsprotokollet sid. 172—176.

Enligt hvad i statsrådsprotokollet meddelats, är under utarbetande ett förslag till förordning angående de försiktighetsmått, som böra iakttagas vid förvaring, transport och användning af kalciumkarbid; och anser utskottet det kunna ifrågasättas, huruvida icke Riksdagen bort blifva satt i tillfälle att taga kännedom om detta förslag, innan frågan om anslag till utförande af ofvannämnda inspektion blefve föremål för Riksdagens pröfning. Då inspektionen torde vara af behovet påkallad, vill utskottet likväl icke afstyrka anslag för ändamålet, men anser detta kunna bestämmas till lägre belopp, än af Kungl. Maj:t föreslagits, och lämpligen kunna utgå med 3,000 kronor. Med afseende å anordningen af inspektionen synes kunna ifrågasättas, huruvida icke densamma lämpligen skulle kunna förenas med någon för annat ändamål af staten anordnad inspektion; och har med hänsyn härtill utskottet ansett, att, då utredning härutinnan icke föreligger, Riksdagen icke bör bestämma, att en särskild inspektör skall för ändamålet anställas.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må på det sätt bifallas, att Riksdagen, för anordnande af inspektion för kalciumkarbid och acetylen, på extra stat för år 1904 anvisar ett belopp af 3,000 kronor.

Anordnande af inspektion för elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöfverföring.

Ang.
anordnande af
inspektion för
elektriska an-
läggningar för
belysning eller
arbetsöfver-
föring.

[38.]

29:o) Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, för *anordnande af inspektion för elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöfverföring*, på extra stat för år 1904 anvisa ett belopp af 40,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att låta af detta belopp förskottsvis under år 1903 af tillgängliga medel utanordna 20,000 kronor;

Beträffande den i ärendet förebragta utredning tillåter sig utskottet att hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 177—204.

De myndigheter och korporationer, som yttrat sig i ärendet, hafva, enligt hvad af statsrådsprotokollet framgår, uttalat väsentligen skilda uppfattningar såväl i fråga om de förutsättningar, under hvilka de elektriska starkströmsanläggningarna böra vara föremål för inspektion och de delar af dessa anläggningar, hvilka böra inspekteras, som ock beträffande det sätt, hvarpå inspektionen borde anordnas, och det ämbetsverk, som skulle öfver densamma utöfva tillsyn; och den härom lämnade redogörelsen synes utvisa, att de sakkunniges åsikter i dessa frågor ännu icke vunnit full stadga. Då det emellertid med hänsyn till den pågående starka utvecklingen af den elektriska kraftens användning för belysning och arbetsöfverföring måste anses vara af största vikt, att förevarande angelägenhet blifver på ändamålsenligaste sätt ordnad, vill utskottet framhålla önskvärdheten däraf, att Riksdagens beslut i anledning af Kungl. Maj:ts nu gjorda framställning icke måtte anses blifva definitivt bestämmande för inspektionens framtida anordning, därest under fortsatt meningsutbyte någon förändring härutinnan skulle befinnas vara gagnelig. Genom ytterligare anordnad utredning synes böra bringas klarhet bland annat därom, huruvida inspektörerna lämpligen böra vara stationerade i Stockholm eller om icke ändamålet med inspektionen bättre skulle främjas därigenom, att de vore bosatta på skilda orter inom landet. Utskottet har icke kunnat frigöra sig från den uppfattningen, att inspektörernas sammanförande i hufvudstaden skulle utgöra första steget till genomförande af det utaf kommerskollegium uttalade önskemålet om inrättande i hufvudstaden af en central, teknisk-administrativ myndighet, hvars tillkomst utskottet emellertid för sin del anser böra så vidt möjligt och åtminstone under en lång framtid undvikas. Dessutom synes böra framhållas, att genom inspektörernas placering på skilda orter inom landet skulle bortfalla det hufvudsakliga skälet, på grund hvaraf de elektriska anläggningarnas ägare ansetts böra bidra till inspektörernas resekostnader endast genom att till dem utgifva dagtraktamenten, men däremot ersättningen för deras resor till och från inspektionsorten ansetts böra bekostas af staten.

På grund af den utredning, som för närvarande i frågan föreligger, och då Kungl. Maj:ts framställning varit föranledd af Riksdagens i statsrådsprotokollet omförmälda skrifvelse i ämnet den 9 maj 1902, har utskottet ansett sig böra — under framhållande af ofvan angifna

synpunkter — på det sätt biträda Kungl. Maj:ts förslag, att utskottet tillstyrker anvisande för år 1904 af 10,000 kronor till arfvoden åt två inspektörer, hvarjämte synes böra utgå 20,000 kronor till arfvoden under innevarande år åt de af Kungl. Maj:t tills vidare tillsatta fyra inspektörer.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer utskottet,

att Riksdagen må på det sätt bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning, att Riksdagen, för anordnande af inspektion för elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöfverföring på extra stat för år 1904 till arfvoden under åren 1903 åt fyra och under år 1904 åt två inspektörer med 5,000 kronor till hvar, för år räknadt, anvisar 30,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att låta af detta belopp förskottsvis under år 1903 af tillgängliga medel utanordna 20,000 kronor.

Dyrtidstillägg.

Ang. dyrtids-
tillägg.
[39.]

30:o) Kungl. Maj:t har under sjätte hufvudtiteln i punkten 39 föreslagit Riksdagen att, till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden för den 12 januari 1903 angifna grunder, af *dyrtidstillägg för innevarande år* åt en del tjänstemän och betjante i civildepartementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli samt till civildepartementet hörande ämbetsverk och kårer, å extra stat för år 1904 anvisa såsom förslagsanslag ett belopp af 900,000 kronor.

Öfver berörda framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagens lopp afgifva särskildt utlåtande, hvilket utskottet härmed skolat för Riksdagen

anmäla.

Öfver Kungl. Maj:ts under sjätte hufvudtiteln gjorda förslag om anvisande af medel till *anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar* samt till *understödjande af brobyggnader och, företrädesvis mindre, hamnbyggnader samt upprensning af*

åar och farleder har Riksdagen, efter det utskottet i dessa ämnen afgifvit yttrande, redan fattat beslut.

Beträffande Kungl. Maj:ts äfven under sjätte hufvudtiteln framställda förslag om anvisande af medel för *anläggning af telefonledningar, till utförande af nya byggnader och anläggningar vid statens järnvägstrafik, för utläggning af ytterligare ett järnvägsspår mellan Eslöfs och Hesseholms järnvägsstationer, till utläggning af ytterligare ett järnvägsspår mellan Tumba och Rönninge järnvägsstationer, till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade järnvägar, samt till utvidgning och fördjupning af Albrektsunds kanal* kommer utskottet att framdeles afgifva utlåtande, hvarjämte sammansatt stats- och lagutskott torde komma att yttra sig öfver Kungl. Maj:ts under denna hufvudtitel afgifna förslag om beredande af *ersättning åt förlikningsmän för medling i arbetstvister.*

Stockholm den 17 februari 1903.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.

Reservationer

vid punkten 2:o) (ang. höjning af anslaget till aflöning åt exekutionsbetjäningen i Stockholm):

af herrar *Chr. Lundeborg, A. G. L. Billing, N. Fosser, I. Wijk*, friherre *J. T. Gripenstedt, F. E. Pettersson, H. P. P. Tamm, K. E. Bohnstedt*, grefve *Ph. Klingspor*, friherre *N. A. H. Palmstierna, E. Fränckel* och grefve *K. A. Posse*, som ansett utskottet hafva bort hemställa,

att Riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning, medgifva, att det under anslagstiteln »Öfverståthållareämbetet» uppförda ordinarie anslag å 12,200 kronor till aflöning åt exekutionsbetjäningen i Stockholm må höjas med 4,200 kronor, eller till 16,400 kronor.

I händelse af bifall härtill, kommer hela anslagstiteln att höjas från 87,422 kronor till 91,622 kronor.

vid *punkten 8:o*) (ang. revaccination af värnpliktige):

af herrar *Chr. Lundeberg, A. G. L. Billing, N. Fosser, I. Wijk*, friherre *J. T. Gripenstedt, F. E. Pettersson, H. P. P. Tamm, K. E. Bohnstedt*, grefve *Ph. Klingspor*, friherre *N. A. H. Palmstierna, E. Fränckel* och grefve *K. A. Posse*, som ansett utskottet böra hemställa,

att Riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning, må från och med år 1904 höja reservationsanslaget till vaccinationens befrämjande med 4,500 kronor, eller från 10,500 kronor till 15,000 kronor.

vid *punkten 21:o*) (angående anslag till ett nytt lungsotssanatorium):

af herrar *I. Wijk* och *A. Petersson* mot vissa delar af motiveringen;

vid *punkten 22:o*) (angående understöd för lupuspatienters behandling):

af herr *A. H. Hammarskjöld*, som ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

»Utskottet finner de föreliggande motionernas syfte vara synnerligen behjärtansvärdt och anser billigheten fordra, att staten lämnar bidrag till kostnaderna för ifrågavarande ändamål, med hänsyn särskildt därtill att de dyrbara anordningarne för lupuspatienters behandling torde lägga hinder i vägen för beredande åt dem af lämplig vård å sjukhusen i deras hemorter. Men då enligt hittills följda grunder beredande af sjukvård i allmänhet anses närmast åligga vederbörande kommuner och landsting, finner utskottet, att frågan, under hvilken form staten skulle kunna underlätta behöfvande lupuspatienters behandling enligt den s. k. ljusmetoden, bör af Riksdagen underställas Kungl. Maj:ts bedömande. Härigenom skulle nödig utredning kunna vinnas såväl om de villkor, som borde uppställas för erhållande af statsunderstöd -- i hvilket afseende utskottet särskildt vill framhålla, att staten icke synes böra bevilja understöd åt patient, med mindre för dennes vård af kommun eller landsting lämnas motsvarande bidrag — som om det belopp, som skärligen skulle kunna anses vara för ändamålet behöfligt.

Då emellertid en sådan utveckling gifvetvis medför en tidsutdrägt, hvilkens längd icke lärer kunna på förhand bestämmas, och det synes önskvärdt, att någon hjälp kunde under tiden beredas åtminstone en del af de mest behöfvande, finner utskottet hinder icke möta att i så måtto tillstyrka bifall till motionen, att ett anslag af 5,000 kronor

ställes till Kungl. Maj:ts förfogande att enligt ofvan angifna grunder för ändamålet användas.

Utskottet hemställer alltså:

att Riksdagen i anledning af herrar Grundbergs och Tillbergs samt herr Wallis' förevarande motioner må

a) hos Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte låta utreda, under hvilka villkor statsanslag må böra för framtiden beviljas för underlättande af behöfvande lupuspatienters behandling enligt den s. k. ljusmetoden, samt till Riksdagen inkomma med det förslag, hvartill förhållandena må kunna föranleda;

b) i afvaktan på denna utredning ställa till Kungl. Maj:ts förfogande ett anslag af 5,000 kronor att för sagda ändamål och enligt ofvan angifna grunder användas».

vid *punkten 28:o*) (ang. anordnande af inspektion för kalciumkarbid och acetylen):

af herrar *Chr. Lundeberg, P. Pehrson, I. Wijk*, friherre *J. T. Gripenstedt, F. E. Pettersson, K. E. Bohnstedt, J. A. Sjö, C. Persson, A. Petersson, S. O. Nylander, G. Odqvist* och *O. Emthén*, hvilka ansett, att Kungl. Maj:ts förevarande framställning bort af utskottet afstyrkas;

vid *punkten 29:o*) (ang. anordnande af inspektion för vissa elektriska anläggningar):

af herrar *Chr. Lundeberg, A. G. L. Billing, N. Fosser*, friherre *J. T. Gripenstedt, F. E. Pettersson, H. P. P. Tamm, K. E. Bohnstedt*, grefve *Ph. Klingspor, E. Fränchel* och *H. R. Törneblad*, hvilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

»De myndigheter — — — — — bekostas af staten.

På grund af den utredning, som för närvarande i frågan föreligger, och då Kungl. Maj:ts framställning varit föranledd af Riksdagens i statsrådsprotokollet omförmälda skrifvelse i ämnet den 9 maj 1902, har utskottet ansett sig böra — under framhållande af ofvan angifna synpunkter — biträda Kungl. Maj:ts förslag, hvilket synes innebära goda garantier för åstadkommande af en inom den ifrågavarande grenen af elektricitetstekniken fullt sakkunnig inspektion och jämväl torde motsvara de önskingar, som i ämnet gjort sig gällande bland industriens målsmän.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer utskottet,

att Riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning, för anordnande af inspektion för elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöfverföring på extra stat för år 1904 till arvoden under åren 1903 och 1904 åt fyra inspektörer med 5,000 kronor till hvar, för år räknadt, anvisa 40,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att låta af detta belopp förskottsvis under år 1903 af tillgängliga medel utanordna 20,000 kronor;»

af herr *I. Månsson*.

Det skulle här antecknas, att herrar *S. G. von Friesen* och *I. Månsson* icke inom utskottet deltagit i behandlingen af de under punkterna 1:o)—19:o) af förestående utlåtande upptagna ärenden äfvensom att herr *Månsson* ej heller öfvervarit handläggningen af ärendena under punkterna 20:o)—22:o).

BILAGOR.

Bil.

Tabell öfver ordinarie anslagen under

1903 års riksstat anslår:					
Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning, på förslag.		Summa.	
		Ersättningar.			
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
6,500	—	—	—	6,500	—
36,000	—	—	—	36,000	—
17,000	—	—	—	17,000	—
78,700	—	—	—	78,700	—
87,422	—	—	—	87,422	—
2,728,275	—	—	—	2,728,275	—
161,400	—	—	—	161,400	—
12,000	—	—	—	12,000	—
2,700	—	4,567	—	7,267	—
12,951,000	—	—	—	12,951,000	—
6,366,500	—	—	—	6,366,500	—
500,600	—	—	—	500,600	—
104,250	—	—	—	104,250	—
12,000	—	—	—	12,000	—
3,500	—	—	—	3,500	—
23,067,847	—	4,567	—	23,072,414	—

Civil-

Statsministern, lönefyllnad, *förslagsanslag*, högst
 Statsråden utan departement 3 à 12,000 kronor
 Departementschefen
 Departementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli. Nuvarande
Ökas å anslaget för amanuenser, vikariatsersättning och
 Öfverståthållareämbetet
 Landsstaterna i lünen (däraf 140,000 kronor *reservationsanslag*)
 Väg- och vattenbyggnadsstaten (däraf två särskilda *reserva-*
arbeten och ett å 40,000 kronor till vägundersökningar)
 Vägar och kommunikationer
 Jordförluster genom kanal- och väganläggningar, *förslagsanslag*
 Postverket, *förslagsvis* beräknadt att utgå direkt af postmed-
Ökas med
 Telegrafverket, *förslagsvis* beräknadt att utgå direkt af tele-
Ökas med
 Medicinalstyrelsen med dithörande stater (däraf 1,500 kronor
Ökas genom uppförande af ett *reservationsanslag* till rese-
 Hvarjämte rubriken ändras till: Medicinalstyrelsen med
 Hyresersättning åt provinsialläkare, *förslagsanslag*, högst
 Bidrag till extra provinsialläkares aflönande, *förslagsanslag* ...
 Resestipendier åt civile läkare

Litt. A.

riksstatens Sjätte hufvudtitel.

		Förslag till blifvande riksstat:					
		Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jäm- förlig anvis- ning på för- slag.		Summa.	
				Ersättningar.			
		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
.....		6,500	—	—	—	6,500	—
.....		36,000	—	—	—	36,000	—
.....		17,000	—	—	—	17,000	—
belopp		78,700	—	—	—	78,700	—
renskrifning m. m. med		5,000	—	—	—	5,000	—
.....		83,700	—	—	—	83,700	—
.....		87,422	—	—	—	87,422	—
.....		2,728,275	—	—	—	2,728,275	—
<i>tionsanslag, ett å 35,000 kronor till expenser för allmänna</i>		161,400	—	—	—	161,400	—
.....		12,000	—	—	—	12,000	—
.....		2,700	—	4,567	—	7,267	—
len. Nuvarande belopp		12,951,000	—	—	—	12,951,000	—
.....		859,000	—	—	—	859,000	—
grafmedlen. Nuvarande belopp		6,366,500	—	—	—	6,366,500	—
.....		518,500	—	—	—	518,500	—
<i>reservationsanslag). Nuvarande belopp</i>		500,600	—	—	—	500,600	—
stipendier åt förste provinsialläkare m. fl.		2,500	—	—	—	2,500	—
dithörande stater (däraf 4,000 kronor <i>reservationsanslag</i>).		104,250	—	—	—	104,250	—
.....		12,000	—	—	—	12,000	—
.....		3,500	—	—	—	3,500	—
Tr:pt		24,452,847	—	4,567	—	24,457,414	—

1903 års riksstat anslår:					
Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning, på förslag.		Summa.	
		Ersättningar.			
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Tr:pt	23,067,847	—	4,567	—	23,072,414
	8,250	—	—	—	8,250
	10,500	—	—	—	10,500
	145,000	—	—	—	145,000
	3,000	—	—	—	3,000
	15,774	—	—	—	15,774
	900,000	—	—	—	900,000
	15,850	—	—	—	15,850
	233,576	—	—	—	233,576
	13,294	—	—	—	13,294
	400,000	—	—	—	400,000
	185,657	—	—	—	185,657
	12,000	—	—	—	12,000
S:ma	25,010,748	—	4,567	—	25,015,315

Ortopediska institutet
 Vaccinationens befrämjande, *reservationsanslag*
 Till bestridande af kostnader för allmän hälso- och sjukvård,
 Svenska läkaresällskapet
 Lasarettets underhåll
 Hospitals underhåll, *förslagsanslag*
 Karantänsinrättningen på Känsö, *förslagsanslag*, högst
 Ålderstillägg, *förslagsanslag*
 Rese- och traktamentspenningar, *förslagsanslag*
 Postafgifter för tjänstebref och dylika försändelser, *förslags-*
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., förslagsanslag. Nu-
Ökas för jämnande af hufvudtitelns slutsumma med
 Extra utgifter, *reservationsanslag*

		Förslag till blifvande riksstat:					
		Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning, på förslag.		Summa.	
				Ersättningar.			
		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
	Tr. pt	24,452,847	—	4,567	—	24,457,414	—
		8,250	—	—	—	8,250	—
		10,500	—	—	—	10,500	—
	<i>förslagsanslag</i>	145,000	—	—	—	145,000	—
		3,000	—	—	—	3,000	—
		15,774	—	—	—	15,774	—
		900,000	—	—	—	900,000	—
		15,850	—	—	—	15,850	—
		233,576	—	—	—	233,576	—
		13,294	—	—	—	13,294	—
	<i>anslag</i>	400,000	—	—	—	400,000	—
	varande belopp		185,657: —				
			85: —				
		185,742	—	—	—	185,742	—
		12,000	—	—	—	12,000	—
	Summa	26,395,833	—	4,567	—	26,400,400	—

Bil. Litt. B.

Tabell öfver extra ordinarie anslagen under riksstatens
S j ä t t e hufvudtitel.

		Kronor.	ö.
Civildepartementet.			
<i>Öfverståhållareämbetet:</i>			
Till utgifvande af »Polisunderrättelser»		17,000	—
<i>Landsstaterna i länen:</i>			
Till aflöning m. m. åt särskild polisstyrka på landet	95,000: —		
» gröfre brotts upptäckande m. m.	25,000: —		
» ersättning för juridiskt biträde åt de svenska lapparne i Norge samt till lappfogdar och lappförmän äfvensom ordningsmän inom lappbyarna	17,500: —		
» uppehållande under år 1904 af en kronofogdetjänst och en häradsskrifvaretjänst i Väster-norrlands län samt en länsmanstjänst i Norrbottens län	8,400: —	145,900	—
<i>Väg- och vattenbyggnadsstaten:</i>			
Till undersökningar af mindre hamnar och farleder äfvensom till upprättande af planer till anläggning eller ombyggnad af broar, då dylika arbeten icke äro förenade med vägföretag		10,000	—
<i>Medicinalstyrelsen med dithörande stater:</i>			
Till arfvode för granskning af hospitalens räkenskaper		1,200	—
	Tr:pt	174,100	—

		Kronor.	ö.
	Tr:pt	174,100	—
<i>Hospitalsvården:</i>			
Till underhåll af Järfös sjukhus för spetälske	18,000:	—	
» uppförande å Restad i Älfsborgs län af en asyl för sinnessjuka m. m.	800,000:	—	
» uppförande vid Växjö hospital af en s. k. koloni- byggnad	38,500:	—	
» uppförande vid Växjö hospital af en nybyggnad för kriminalpatienter	90,000:	—	946,500
<i>Diverse anslag:</i>			
Till ersättning för af statskontoret förskottsvis be- stridda utgifter	74,799:	—	
För anordnande af inspektion för kalciumkarbid och acetylen	3,000:	—	
» anordnande under åren 1903 och 1904 af inspek- tion för elektriska anläggningar för belysning eller arbetsöfverföring	30,000:	—	107,799
	Summa	1,228,399	—